

s Kytaem [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://ria.ru/world/20120114/539322856.html#14144269839654&mes sage=resize&relto=login&action=removeClass&value=registration>

13. Portiyakov V.J. Stanovlenye Kitaya kak otvetstvennoy globalnoy derjavy / V.J. Portiyakov // Problemy Dalnego Vostoka. – 2009. – № 6. – S. 8–9.

14. Silnoye navodneniye v Kitaye (24.07.2012) [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://ru.euronews.com/2012/07/24/china-three-gorges-dam-flood-alert/>

15. Chzhun Chje Ho. Problemy bezopasnosti na Koreyskom poluostrove: jadernye konflikty / Chje Ho Chzhun // Vestnik Moskovskogo Universiteta. – 2007. – № 4. – S. 118–120.

16. Shevchuk O.V. Systema bezpeky Aziysko-Tyhookeanskogo regionu: factory formuvannya ta tendentsiyi rozvytku / O.V. Shevchuk. – Mikolayv : Vyd-vo TCDU im. Petra Mohily, 2010. – 200 s.

17. Shergin S. Pereboruyutchy protyritchya. Aziysko-Tyhookeanska dilemma: asymetrychna integratsiya ta regionalna bezpeka // Politika // Chas. – 2004. – № 6. – S. 115–122.

18. Yadernaya katastrofa na AES Fukushima-1 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.greenpeace.org/russia/ru/campaigns/nuclear/accidents/Fukushima-1/>

19. Yarmolenko V. Zovnishnya politika KNR v pitannyah bezpeky v ATR za kerivnytstva Hu Tsintao (2002–2012) / V. Yarmolenko. – Ostrog, 2013.

Gavrilova N. V., PhD (historical science), associate professor International Relations and Foreign Policy Department Mariupol State University (Ukraine, Mariupol);

Iurieva S. A., student, Mariupol State University (Ukraine, Mariupol), sabina.iurieva@gmail.com

Regional security in East Asia

The article is devoted to the research of security threats in East Asia. The work focuses on hard and soft security in the region. The author examines the components of soft security – territorial disputes, environmental disasters, human trafficking and drug trafficking, etc. are also elements of hard security such as the militarization of the region's countries, as well as the proliferation of weapons, both nuclear and conventional weapons were considered. The basic mechanisms of cooperation of the countries of the region used by States in the region for the resolution of existing conflicts and creating a safe environment in East Asia were also disclosed. Under article revealed the importance of ensuring security in the region and the impact of the situation in East Asia in modern international processes and world politics in general.

Keywords: East Asia, regional security, security threats, territorial conflicts in East Asia, the DPRK nuclear program.

Гаврилова Н. В., кандидат исторических наук, доцент кафедры международных отношений и внешней политики, Мариупольский государственный университет (Украина, Мариуполь);

Юрьева С. А., студентка, Мариупольский государственный университет (Украина, Мариуполь), sabina.iurieva@gmail.com

Региональная безопасность в Восточной Азии

Исследовано угрозы безопасности в Восточной Азии. В работе делается акцент на мягкой и жесткой безопасности региона. Автором исследуются составляющие мягкой безопасности – территориальные противоречия, экологические катастрофы, торговля людьми и незаконный оборот наркотиков, и т.д. Также рассматриваются элементы жесткой безопасности, такие как милитаризация стран региона, а также распространение оружия, как ядерного, так и обычных вооружений. Раскрыты и основные механизмы сотрудничества стран региона, используемые государствами региона для урегулирования существующих конфликтов и создания безопасных условий в Восточной Азии. В рамках статьи раскрыта актуальность обеспечения безопасности в регионе и влияние ситуации в Восточной Азии на современные международные процессы и мировую политику в целом.

Ключевые слова: Восточная Азия, региональная безопасность, угрозы безопасности, территориальные конфликты в Восточной Азии, ядерная проблема КНДР.

* * *

УДК 327.5(47)

Кравчук В. О.

магістрант, Хмельницький національний університет (Україна, Хмельницький), vikakravchuk92@gmail.com

“ЗАМОРОЖЕНІ КОНФЛІКТИ”

ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕОСТРАТЕГІЇ РФ

Проаналізовано існуючі “заморожені конфлікти” на пострадянському просторі, описано інтереси Російської Федерації у зонах “заморожених конфліктів”, наведено ряд чинників, які пояснюють інтереси РФ на цих територіях. Також описано внутрішній вимір “заморожених конфліктів” та зв'язок між ними та регіональними інтересами РФ.

Ключові слова: РФ, геостратегія, “заморожений конфлікт”, геополітичні інтереси, вплив.

Метою дослідження є аналіз “заморожених конфліктів” як інструменту реалізації геостратегії РФ.

Завданням дослідження є розгляд існуючих “заморожених конфліктів” на пострадянському просторі, геополітичних інтересів РФ на цих територіях та аналіз “заморожених конфліктів” як інструменту реалізації геостратегії РФ.

Питанням “заморожених конфліктів” як інструменту реалізації геостратегії Російської Федерації займається значна кількість науковців з усього світу, а саме: Н. Арбатова [1], Ф. Дзшиба [2], Д. Тренін [3], А. Большаков [4], Н. Лемей-Хеберт [5], А. Аванесян [6], Н. Федуллова [7], М. Хоремуж [8] та інші.

Заморожений конфлікт – ситуація в міжнародних відносинах, коли збройний конфлікт між сторонами зупиняється без підписання мирного договору чи іншого політичного рішення конфлікту [9].

До сучасних заморожених конфліктів відносять: арабо-ізраїльський конфлікт (протистояння в Газі), громадянська війна в Китаї (конфлікт з-приводу Тайвані), поділ Кореї, грузино-абхазський конфлікт, грузино-південноосетинський конфлікт, індо-пакистанський конфлікт, кіпрський конфлікт, придністровський конфлікт та карабаська війна. Проте, зонами геополітичних інтересів РФ є: Абхазія, Південна Осетія, Придністров'я та Нагорний Карабах.

Становлення нових незалежних держав після розпаду Югославії та СРСР породило безліч проблем як регіонального, так і глобального характеру. Однією з них є сепаратизм національних меншин, досить чисельних для того, щоб розраховувати на власну державність, що дедалі частіше стає причиною збройних конфліктів.

Наразі питання “заморожених конфліктів” привертають до себе все більше уваги, що, в першу чергу, пов'язано з так званою “кавказькою кризою” і поступовою милітаризацією у зоні вірмено-азербайджанського конфлікту. Кавказька криза серпня 2008 року поставила відносини Росії та Заходу на межу нової холодної війни. Росія та США виявились за крок від прямої військової конфронтації у Чорному морі.

Існуючі “заморожені конфлікти” в Нагорному Карабасі, Придністров'ї та до кавказької кризи в Абхазії та Південній Осетії традиційно сприймалися на Заході як частина російської політики в СНД, спрямованої на збереження контролю над цим простором. Реальна картина є набагато складнішою. “Заморожені конфлікти” мають, принаймні, три виміри: внутрішній, російський і міжнародний, які знаходяться у тісній взаємодії [1].

Внутрішній вимір “заморожених конфліктів” тісно переплітається з їх витоками. Зовнішні гравці не змогли б розпалювати ворожнечу між сторонами, що втягнуті у конфлікти, якби між сторонами не було приводу для розбрату. З розпадом СРСР розпочалось зростання етнічного насилля в тих колишніх радянських республіках, де етнічні, релігійні та територіальні проблеми існували ще до приходу радянської влади.

Ворожнеча між мусульманським населенням Азербайджану та християнським населенням Вірменії в Нагорному Карабасі тривала століттями. Проте, сучасна фаза цього конфлікту розпочалась у 1988 р. після проголошення створеного вірменами руху визволення Нагорного Карабаху від азербайджанців.

В жовтні 1987 року під впливом перебудови вірменське населення НКАО розпочало вимагати приєднання до Вірменії. Це викликало вкрай негативну реакцію офіційного Азербайджану. Тоді ж пройшли студентські мітинги з вимогою відділення Карабаху, а 20 лютого 1988 року сесія Обласної Ради НКАО звернулась у ВР СРСР і ВР Азербайджанської РСР з проханням передати область у склад Вірменії. В Степанакерті та Єревані пройшли мітинги націоналістичного характеру. Більшість азербайджанців, що проживали у Вірменії, були змушені тікати. В лютому 1988 року розпочались вірменські погроми у Сумгаїті. В червні 1988 року ВР Вірменії дала згоду на вхід НКАО у склад Вірменської РСР, а ВР Азербайджану – на збереження НКАО в складі Азербайджану з подальшою ліквідацією автономії. 12 червня 1988 року ОР Нагорного Карабаху прийняла рішення про вихід із складу Азербайджану. На засіданні 18 липня 1988 року Президія ВР СРСР прийшла до висновку про неможливість передачі НКАО Вірменії. У вересні між вірменами та азербайджанцями розпочались військові сутички, які перейшли у затяжний збройний конфлікт, в результаті якого були великі людські жертви. Внаслідок успішних військових дій вірменів Нагорного Карабаху ця територія вийшла з-під контролю Азербайджану.

Вирішення питання про припинення вогню на території НКАО було досягнуто при посередництві РФ, угода про це підписана в травні 1994 року. Проте, на початку жовтня 2014 року ситуація в Україні викликала ескалацію конфлікту а Нагорному Карабасі. Це – очікуваний спалах військових дій. Світ став перебудовуватись і робить це військовим шляхом.

В Грузії дезінтеграційні процеси, які відбувались на території усього колишнього СРСР, загострили конфлікти і Абхазії та Південній Осетії, пробуджуючи націоналістичні настрої і проявляючи невдоволення усіх сторін–учасників цих конфліктів. Гасло Президента З.Гамсахурді “Грузія – для грузинів” став каталізатором сепаратистських настроїв у абхазів та осетинів. Політичне керівництво автономного регіону Південній Осетії прагнуло підвищити статус регіону шляхом приєднання до Північно–Осетинської автономної республіки, яка входила у склад РФ. В якості контрзаходу, в 1990 р. Тбілісі скасував статус автономії Південної Осетії, оскільки грузинські націоналісти не вважали осетинів корінним населенням.

На території Абхазії була інша ситуація. Абхазі мали право на збереження свого політичного статусу,

оскільки вони є корінним народом, при умові розширення прав грузинів, які до 1990 р. склали більшу частину населення Абхазії внаслідок політики переселення народів Й.Сталіна і міграційних тенденцій в пізніший час. Лідери абхазького націоналістичного руху відмовились приймати повноваження грузинського політичного керівництва в Тбілісі і ще до розпаду СРСР стали проявляти спроби щодо підвищення статусу Абхазії з автономної до союзної республіки [1].

Варто зазначити, що військові дії на території Абхазії розгорілись саме завдяки підтримці, яку РФ надавала абхазьким сепаратистам, і Грузія виявилась на межі повного розпаду і національної дезінтеграції. Президент Грузії був вимушений підтримати ідею про вступ Грузії до СНД.

На відміну від Південної Осетії, Абхазія не прагнула увійти в склад РФ. Конфлікт серпня 2008 р., який було розпочато під керівництвом М.Саакашвілі, що вівся під приводом відновлення конституційного порядку на території Грузії, призвів до проголошення незалежності Південної Осетії та Абхазії при підтримці РФ.

Націоналістичні прагнення Молдавії, що зростали на фоні дезінтеграційного процесу РФ, повалення комуністичної влади у сусідній Румунії в 1989 р. змусили багатьох жителів Придністров'я повірити у можливість союзу між Молдовою та Румунією з перспективою виявитись у складі Румунії. Російськомовне населення побоювалось, що воно більше не зможе вимагати повернення російській мові статусу державної. Ці побоювання призвели до проголошення у 1990 р. ПМРСР, що була проголошена пострадянськими сепаратистами, які мали надію зберегти Придністров'я у складі СРСР після того як стало зрозуміло, що Молдова вийде із його складу. В 1991 р. ПМРСР змінила назву на ПМР. Війна у Придністров'ї являла собою ряд збройних сутичок обмеженого масштабу, в яких приймала участь Республіканська гвардія ПМР, супротив і козацькі формування, які підтримувались російською 14-ою армією з однієї сторони, і молдавською поліцією та військовими з іншої.

Російський аспект “заморожених конфліктів” являє собою результат складної і суперечної взаємодії внутрішнього розвитку РФ, її політики відносно сусідніх держав та її відносин із Заходом.

Після розпаду СРСР РФ зіткнулась із необхідністю сформуванню нову стратегію по відношенню зони її геополітичних інтересів – СНД. Росія стала відігравати роль донора для нових незалежних держав в обмін на їх політичну лояльність. Така політика давала привід Росії займати жорстку позицію по відношенню до країн колишнього СРСР, в тому числі і України. Таким чином, РФ чинить тиск на ці країни при вирішенні суперечок територіального, етнічного, економічного і військового характеру. Така політика РФ була непродуманою її наслідком стало створення такої організації як ГУАМ у 1997 р.

Окрім цього, війна у Чечні нанесла суттєвих збитків російським національним інтересам, включаючи сферу відносин з державами СНД і внутрішній еволюційний розвиток країни. Оскільки Росія не спромоглась трансформувати СНД в інтегруючу організацію з

гнучкою геометрією, вона стала намагатись використовувати вразливі місця країн Співдружності, на території яких залишалися невирішені конфлікти, для того щоб зберігати свої позиції у близькому зарубіжжі. Таким чином, поширення впливу РФ на зони “заморожених конфліктів” є одним із ключових напрямків геостратегії РФ.

РФ вкрай зацікавлена, щоб території Нагорного Карабаху, Південної Осетії, Абхазії та Придністров'я перебували у стані заморожених конфліктів. Таким чином, РФ, підтримуючи місцеві сепаратистські рухи має змогу поширювати свій вплив на ці території.

Невизнані держави на пострадянському просторі (Абхазія, Південна Осетія, Придністров'я та Нагорний Карабах) відіграють значну роль в укріпленні впливу РФ у регіоні. Пострадянський простір відіграє системоутворюючу роль у російській зовнішній політиці, його значення дає можливість вироблення цілої сукупності стратегічних взаємопов'язаних пріоритетів.

Геополітичні інтереси РФ у зонах заморожених конфліктах можуть пояснюватись наступними чинниками:

1) Територія Абхазії простягнулась на 500 км по східному узбережжі Чорного моря, що забезпечує їй стратегічно вигідне розташування.

2) Абхазія та Південна Осетія, досягнувши суверенності і незалежності, користуються увагою та довірою серед кавказьких народів. Також вони володіють значними можливостями для успішного розвитку своєї економіки і співпраці з іншими країнами. І, найголовніше, ці території можуть бути важливою ланкою російської політики на Кавказі, що пов'язує РФ з усім західним Кавказом [2].

3) Абхазія та Південна Осетія можуть слугувати важелями впливу на Грузію як “супутника” США.

4) Війна у зоні Нагорного Карабаху негативно впливає на геостратегічні та економічні інтереси Заходу, оскільки вона може поставити крапку у альтернативному постачанні енергоносіїв у Європу в обхід РФ.

5) ПМР є важливим фактором забезпечення безпеки РФ. Стійкі позиції на Придністровській землі – суттєва складова формування стратегічного балансу РФ у відносинах НАТО та ЄС.

Важливо відмітити, що зони “заморожених конфліктів” на пострадянському просторі тісно пов'язані з регіональними інтересами РФ. Для Росії важливо, щоб в регіоні Східної Європи Молдова зберігала статус нейтральної, позаблокової держави, не посилювала зв'язки з Румунією. На Південному Кавказі позиції РФ є відносно слабкими. Азербайджан та Грузія проводять послідовну політику входження у НАТО. Фактор невизнаних держав у цьому регіоні залишився останнім, який Росія може успішно використовувати для поширення сфери свого впливу у регіоні [4].

Отже, після розпаду СРСР біполярна система світу була зруйнована і, відповідно, РФ, яка стала правонаступницею СРСР не може змиритись із роллю “простої” держави на карті світу. Росія усвідомлює, що не може відігравати роль другого політичного полюсу в світовій політичній системі. Саме тому РФ вирішила протиставити гегемонії США власну політичну

доктрину, яка має на меті ідею створення декількох регіональних центрів чи багатополлярної системи. Для поширення свого впливу у близькому зарубіжжі РФ використовує зони “заморожених конфліктів”, а саме територію Нагорного Карабаху, Придністров'я, Абхазії та Південної Осетії.

Список використаних джерел

1. Арбатова Н. Замороженные конфликты в контексте европейской безопасности [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pircenter.org/media/content/files/0/13407022410.pdf>
2. Дзашіба Ф. Геополитические интересы России в Абхазии [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.observer.materik.ru/observer/N11_98/11_08.HTM
3. Dmitri Trenin. Russia's Security Interests and Policies in the Caucasus Region [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://poli.vub.ac.be/publi/ContBorders/eng/ch0301.htm>
4. Большаков А.Г. Непризнанные государства постсоветского пространства в системе российских национальных интересов. – Политическая Экспертиза: Политэкс. Издательство СПГУ №1, 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.ru/download/78705422.pdf>.
5. Лемэй–Хеберт Николас. Раскаленный “замороженный конфликт”: конкурирующие попытки государственного строительства в Южной Осетии. – Центральная Азия и Кавказ. Издательство: СА&CC Press AB (Лулеа) №5 (59) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.ru/download/96062447.pdf>
6. Аванесян А.А. Абхазия і Південна Осетія в сфері геостратегічних інтересів Росії. – Теория і практика общественного развития. Издательский дом “ХОРС” (Краснодар) №8, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.ru/download/62540414.pdf>
7. Федулова Н. “Замороженные” конфликты в СНГ и позиция России. Мировая экономика и международные отношения №1, 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.ru/item.asp?id=10120639>
8. Хоремуж М. Россия и конфликты на Центральном Кавказе. – Кавказ і глобалізація. Издательство: СА&CC Press AB (Лулеа) №3, 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.ru/item.asp?id=20163193>
9. Дергачев В.А. Геополитика. – М.: Юнити–Дана, 2004. – 526 с.

References

1. Arbatova N. Zamorozhennye konflikty v kontekste evropejskoj bezopasnosti [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.pircenter.org/media/content/files/0/13407022410.pdf>
2. Dzashiba F. Geopoliticheskie interesy Rossii v Abhazii [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupu : http://www.observer.materik.ru/observer/N11_98/11_08.HTM
3. Dmitri Trenin. Russia's Security Interests and Policies in the Caucasus Region [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://poli.vub.ac.be/publi/ContBorders/eng/ch0301.htm>
4. Bol'shakov A.G. Nepriznannye gosudarstva postsovetskogo prostranstva v sisteme rossijskikh nacional'nyh interesov. – Politicheskaja Jekspertiza: Politjeks. Izdatel'stvo SPGU №1, 2008 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://elibrary.ru/download/78705422.pdf>.
5. Lemej–Hebert Nikolas. Raskalennyj “zamorozhennyj konflikt”: konkurirujushhie popytki gosudarstvennogo stroitel'stva v Juzhnoj Osetii. – Central'naja Azija i Kavkaz. Izdatel'stvo: CA&CC Press AB (Lulea) №5 (59) [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://elibrary.ru/download/96062447.pdf>
6. Avanesjan A.A. Abhazija i Pivdenna Osetija v sferi geostrategichnyh interesiv Rosii'. – Teorija i praktika obshhestvennogo razvitija. Izdatel'stvo: Izdatel'skij dom “HORS” (Krasnodar) №8, 2013 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://elibrary.ru/download/62540414.pdf>
7. Fedulova N. “Zamorozhennye” konflikty v SNG i pozicija Rossii. Mirovaja jekonomika i mezhdunarodnye otnoshenija №1, 2008 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://elibrary.ru/item.asp?id=10120639>
8. Horemuzh M. Rossija i konflikty na Central'nom Kavkaze. – Kavkaz і глобалізація. Izdatel'stvo: CA&CC Press AB (Lulea) №3, 2012 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://elibrary.ru/item.asp?id=20163193>

9. Dergachev V.A. Geopolitika. – М. : Juniti–Dana, 2004. – 526 s.

Kravchuk V. O., master student of Khmelnytsky national university (Ukraine, Khmelnytsky), vikakravchuk92@gmail.com

“Frozen conflicts” as an instrument of the Russian Federation geo-strategy realization

The existing “frozen conflicts” in the former Soviet Union are analyzed in this paper, the Russian Federation interests in the regions of “frozen conflicts” are described, a number of factors that explain the interests of the RF in these areas are represented. Also the internal dimension of the “frozen conflicts” and the relationship between them and the regional interests of RF are described.

Keywords: RF, geo-strategy, “frozen conflict”, geopolitical interests, influence.

Кравчук В. А., магістрант, Хмельницький національний університет (Україна, Хмельницький), vikakravchuk92@gmail.com

“Замороженные конфликты” как инструмент реализации геостратегии РФ

Проанализировано существующие “замороженные конфликты” на постсоветском пространстве, описано интересы Российской Федерации в зонах “замороженных конфликтов”, приведено ряд факторов, которые объясняют интересы РФ на этих территориях. Также описано внутреннее измерение “замороженных конфликтов” и связь между ними и региональными интересами РФ.

Ключевые слова: РФ, геостратегия, “замороженный конфликт”, геополитический интерес, влияние.

* * *

УДК 327.82

Мощенко О. М.

аспірант, Державна установа “Інститут всесвітньої історії” НАН України (Україна, Київ), gileya.org.ua@gmail.com

НОВА ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТУРЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В КАТЕГОРІЯХ НЕООСМАНІЗМУ ТА НЕОПАНТЮРКІЗМУ

Висвітлюються сучасні напрями та тенденції зовнішньої політики Турецької Республіки, аналізується її нова зовнішньополітична доктрина. Особлива увага приділяється характеристикам ідейних течій неоосманізму та пантюркізму, з'ясування їх ролі у формуванні стратегії країни на міжнародній арені. Розглядається трансформація формату відносин Туреччини з країнами Близького Сходу і Центральної Азії, а також їх регіональними об'єднаннями.

Ключові слова: Туреччина, Близький Схід, зовнішня політика, неоосманізм, неопантюркізм, доктрина, регіональне лідерство.

Турецька Республіка все частіше заявляє про себе як про регіонального лідера із власною системою інтересів. За останні кілька років змінився не лише зміст турецької зовнішньої політики, але і зазнали якісних змін інструменти і механізми її побудови та реалізації. Уряд країни все більше уваги зосереджує на Близькосхідному регіоні та його проблемах. Тактичні дії на міжнародній арені регулюються ідейними засадами, взятими на озброєння новою владою, яка спромоглася заручитися серйозною підтримкою громадян. Не дивлячись на те, що починаючи з розгону мирного мітингу проти забудови столичного парку Гезі у Туреччині протягом 2013–2014 років не припинялися антиурядові виступи, підтримка правлячої партії виявилася стабільно високою. На адресу прем'єра Р. Ендогана лунали звинувачення у корупції, диктатурі, ісламізації країни, вимоги розширення демократичних свобод, зокрема свободи слова і самовираження, тощо. Однак, на перших всенародних виборах президента Туреччини (раніше глава держави обирався парламентом), які відбулись 10 серпня 2014 року при рекордно високій явці 73,1% чинний прем'єр-міністр країни Реджеп Тайїп Ердоган переміг у першому ж турі президентських виборів, набравши 52% голосів виборців. Результати виборів були визнані більшістю

країн світу і це є демонстрацією того, що сьогоднішнє керівництво країни проводить внутрішню та зовнішню політику, яка має підтримку серед населення країни. За деякими припущеннями, такий результат пояснюється стрімким економічним зростанням Туреччини впродовж останніх років і активною зовнішньою політикою, яка піднімає міжнародний авторитет країни і здобуває схвальних відгуків власних громадян. Саме ці два аспекти дозволяють Партії справедливості та розвитку (ПСР) спиратися на широке коло електорату і вже більше 10 років користуватись його довірою і приймати рішення в масштабах країни.

З огляду на вищезазначене постає необхідність визначити зміст нової зовнішньополітичної стратегії, яка віддзеркалює сьогоднішній національний інтерес Турецької Республіки (ТР) у діях державної влади на міжнародній арені. Так, нова регіональна політика Анкари більше не визначає просвітопейський напрямок як основоположний, принаймні на порядку денному. Натомість одночасно можна виокремити два пріоритетні напрями зовнішньої політики Анкари – концепція неоосманізму – зближення з ісламськими державами та неопантюркізму – з країнами спорідненими мовою і походженням. Перший включає пріоритети у поглибленні співробітництва і культурному зближенні з мусульманськими народами Близького Сходу і Північної Африки, які на погляд ТР могли б згуртуватися навколо її лідерської позиції у регіоні. Другий стратегічний напрямок – відновлення діалогу і довіри з тюркськими республіками Центральної Азії і Кавказу, з якими Туреччина має тісні культурні, політичні та економічні зв'язки. З останніми Туреччина намагається поглибити міжрегіональне співробітництво на основі допомоги щодо стабілізації політичної ситуації, а також для яких вона сподівається стати зразковою моделлю успішної економіки. Змістом даного дослідження є визначення сутності даних ідейно-політичних течій, їх значення для формування зовнішньополітичних стратегій країни як вигідної і логічної альтернативи європейському вектору розвитку, оскільки саме ці ідеї, на теперішній час, демонструють найбільшу підтримку у сьогоднішньому турецькому суспільстві.

Сучасний потужний економічний і політичний потенціал Турецької Республіки дозволяє їй проводити незалежну зовнішню політику. Якісні зміни у внутрішньому житті країни суттєво вплинули на формування нової зовнішньополітичної парадигми ТР на міжнародній арені, передусім у сенсі зміни формату співробітництва з сусідніми державами. З огляду на невдачі на шляху вступу до елітного клубу країн західної Європи, Туреччиною було прийняте рішення про зближення з країнами, територіально близькими та культурно спорідненими. Новий уряд Туреччини докорінно змінив політику стосовно країн пріоритетного інтересу – Близького Сходу, Північної Африки, Центральної Азії і Кавказу. До недавнього часу відносини Туреччини з цими регіонами будувалися на основі принципу невтручання. Туреччина переважно не долучалася активно до справ близькосхідних держав, зберігала нейтралітет у суперечках між ними, не займала сторону тієї чи іншої групи, оставалась осторонь проблем і трансформацій економічних систем